

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/110/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914205062
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6914205062.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kmeťovej a z členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej PhD. v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o. Příkop 843/4, Zábrdovice, 602 00 Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanému E. S., nar. XX.XX.XXXX, Y. č. XXX, I. Y., t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou D. H., tajomníčkou OS Rimavská Sobota, o zaplatenie zmenkovej sumy 197,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/119/2014-49 zo dňa 8. augusta 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/119/2014-49 zo dňa 8. augusta 2016 v napadnutej časti - druhej výrokovej vete potvrdzuje.

Žalovanej strane priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota napadnutým rozsudkom pripustil zmenu žaloby ohľadom zmenkového úroku, kde predmetom konania bude zmenkový úrok vo výške 0,06% denne (prvá výroková veta), žalobu žalobcu zamietol (druhá výroková veta) a rozhodol, že žalovaný a intervenient nemá nárok na náhradu trov konania (tretia výroková veta).

2. Žalobou podanou na súd dňa 17.04.2014 si žalobca uplatnil voči žalovanej právo na zaplatenie istiny vo výške 197,- Eur s príslušenstvom, špecifikovaným ako zmluvné úroky vo výške 0,25% denne a zákonné úroky vo výške 6% ročne. Žalobca podal návrh na vzorovom tlačive A návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie). Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 20.08.2009 na zmenkovú sumu 296,- Eur, indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil žalovanému zmenku k zaplateniu, žalovaný ako vystaviteľ však zaplatil len 99,- Eur na zmenkovú sumu.

3. V súlade s nariadením súd zaslal žalovanému tlačivo „C“ spolu s prípisom a prílohami za účelom vyjadrenia sa k návrhu, žalovaná sa k návrhu nevyjadrila. Súd zistil, že žalovaná sa zdržuje toho času na neznámom mieste, preto jej bol ustanovený opatrovník, ktorý sa vo veci nevyjadril a nedostavil sa ani na pojednávanie, na ktoré bol riadne predvolaný.

4. Žalobca ešte pred pojednávaním zobral návrh späť v časti zaplatenia zmenkových úrokov vo výške 0,19% denne zo súm uvedených vo výrokovej časti rozhodnutia a navrhol, aby súd konanie v tejto časti zastavil a zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,06% denne.

5. Súd prvého stupňa považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie a to aj vzhľadom na novo prijatú právnu úpravu, ktorá umožňuje skúmať právny vzťah medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu až do existencie právneho vzťahu, ktorý predložená zmenka zabezpečuje. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť Zák. č. 438/2015, ktorý v čl. II. novelizoval čl. I. § 17 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový tak, že sa zaviedla povinnosť súdu ex-offo skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky tento vznikol zo vzťahu so spotrebiteľom, pričom súd z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti odôvodňujúce námietky, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol v takýchto prípadoch uplatniť. Súd nariadil pojednávanie na 08.08.2016, na ktorom vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

6. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že spoločnosť Pohotovosť s. r. o. právny predchodca žalobcu uzavrela so žalovaným zmluvu o úvere dňa 20.08.2009, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 200,- Eur, dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196,- Eur v 12-tich mesačných splátkach po 33,- Eur tak, že dlžník zaplatí celkovo sumu 396,- Eur. V bode 14 Všeobecných podmienok je uvedená dohoda o vyplnení zmenky na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi, v ktorej sa zmluvné strany dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, pričom zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči žalovanému, ktorému vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, keď sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný tento dlh. Číslo úverovej zmluvy uvedené na prvej strane zmluvy o úvere je totožné s číslom úverovej zmluvy uvedenej na zmenke predloženej žalobcom. Ide o zmenku vystavenú žalovaným dňa 20.08.2009.

7. Skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním posúdil okresný súd podľa čl. I § 48 ods. 1, § 75, § 11 ods. 1, § 17 Zák. č. 191/1950 Zb., zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), podľa ust. § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka a podľa § 2, § 4 ods. 6 a 7 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

8. Okresný súd vychádzal zo záveru, že zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, preto sa na poskytnutý úver, ktorý zmenka zabezpečuje vzťahujú aj ust. Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle úpravy ktorého mala zmluva o úvere obsahovať určité náležitosti s tým, že pokiaľ ich neobsahuje má sa za to, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným v tomto prípade neobsahovala zákonom predpísané náležitosti (ročnú percentuálnu mieru nákladov, konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a ročnú úrokovú sadzbu), súd prvej inštancie preto uzavrel, že na základe poskytnutej zmluvy o úvere vyplynula pre žalovaného povinnosť vrátiť len čistú sumu úveru bez úrokovania a bez poplatkov, t. j. sumu 200,- Eur ako následok toho, že zmluva o úvere neobsahuje zákonné náležitosti. V tomto prípade súčasťou zmluvy o úvere uzavretou medzi spoločnosťou Pohotovosť s. r. o. a žalovaným na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver, súčasťou zmluvy o úvere boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré žalovaný tiež nemohol ovplyvniť. Súčasťou týchto všeobecných podmienok poskytnutia úveru je v čl. 14 uzavretá Dohoda o vyplnení zmenky, ktorá umožňovala vystaviť zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu mal podľa tejto dohody vyplniť veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, teda umožňovala vyplniť zmenkovú sumu nad rozsah úpravy § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľné a podľa § 52 ods. 2 a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Keďže súd uzavrel, že je neplatná dohoda o vyplňovanom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka a z tohto dôvodu súd návrh žalobcu zamietol. Súd prihliadol aj na úpravu § 17 ods. 1 a 2 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení Zák. č. 438/2015 Z.z., ktorá úprava sa týka procesných práv účastníkov konania, ako aj činnosti súdu, ide o procesné ustanovenia, ktoré je možné použiť od účinnosti právneho predpisu, t. j. od 23. 12. 2015. Okresný súd tiež dospel k záveru, že dobromyseľnosť žalobcu v čase nadobudnutia zmenky je vylúčená z dôvodu, že zmenka obsahuje č. zmluvy, ktoré je totožné s príslušným číslom úverovej zmluvy, ktorú uzavrel žalovaný s právnym predchodcom žalobcu, pričom žalobca pri nadobúdaní veľkého počtu

zmeniek s uvedenými číslami zmlúv mal vedomosť o tom, že určite existujú kauzálne vzťahy medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky, pričom dobromyseľnosť ešte spochybňuje kolízia medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom, ktorí v konaniach pred súdom aj v iných veciach zastupuje tá istá advokátska kancelária, keď jeden z konateľov advokátskej kancelárie Z.. K. bol až do roku 2012 konateľom žalobcu. Žalobca teda podľa súdu pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka v zámere po postúpení zmenky vyhnúť sa kauzálnym námietkam zo strany žalovaného ako vystaviteľa zmenky, žalobca pri nadobudnutí práv zo zmenky konal nedobromyseľne na škodu žalovaného a žalovaný preto môže vznášať kauzálne námietky, pričom súd posúdil tieto kauzálne námietky tak, že zmenka nebola vydaná platne na základe platnej dohody o vyplnení zmenky a na základe zmluvného vzťahu, ktorý zmenka zabezpečovala - úverovej zmluvy. Okresný súd tiež vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu vyplnil zmenkovú sumu nad hodnotu 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo bolo v rozpore s úpravou § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase podpisu zmluvy o úvere a v čase vystavenia zmenky. Pokiaľ je zmenka vydaná v rozpore so zákonom, je neplatná aj v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal ešte aj na v zmenke uvedený zmluvný úrok 0,25% denne, v ročnom plnení 91,25%, čo predstavuje plnenie v rozpore s dobrými mravmi a s poukazom tiež na § 39 Občianskeho zákonníka je neplatné. Súd prvej inštancie vyhodnotil konanie pôvodného veriteľa a žalobcu ako odporujúce dobrým mravom aj s poukazom na § 4 ods. 8 Zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keďže konal v rozpore s čestnou obchodnou praktikou, keď povahu nekalej obchodnej praktiky spíňa jednak zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, taktiež aj uplatnený poplatok za úver, ktorý je taktiež neprímerane vysoký, keď pri úvere poskytnutom vo výške 200,- Eur na 12 mesiacov je poplatok vo výške 196,- Eur. Súd prvej inštancie poukázal aj na stanovisko č. 2 zo spoločného zasadnutia občiansko-právneho a obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 10. 2015, v zmysle ktorého v prípade uplatnenia nároku na základe zmenky ak sa v konaní preukáže, že vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ, je možné skúmať zmenku až po úroveň dohody o vyplňovanom práve, prihliadnuť na kauzálne námietky vystaviteľa zmenky, zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Súd prvej inštancie na základe uvedených dôvodov návrh žalobcu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka priznal náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal, a to titulom trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby. Súd žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože táto si žiadne trovy neuplatnila.

9. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu žalobcu na uplatnenie pohľadávky vyhovie v celom rozsahu. Žalobca namietal, že konanie pred súdom prvého stupňa má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Žalobca predovšetkým namietal, že postupom súdu prvého stupňa došlo k porušeniu práva EÚ, pretože súd nepostupoval v zmysle príslušných ustanovení Nariadenia č. 861/2007. Tvrdil, že na rozhodnutie súdu o nariadení pojednávania neboli splnené podmienky Nariadenia, konanie podľa ktorého je zásadne písomné a pojednávanie sa nariaďuje len pokiaľ to súd považuje za potrebné alebo ako o to požiada niektorá zo strán. Namietal tiež, že súd prvého stupňa nevydal žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania a nedoručil ho účastníkom konania v zmysle § 45 a nasl. OSP, poukazoval na to, že žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v zmysle Nariadenia, súd mal preto postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia a vydať rozsudok. Žalobca namietal proti postupu súdu prvého stupňa, ktorý vo veci vykonal dokazovanie aj oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, žalobca podľa dostupných informácií ani žalovaný takéto dokazovanie súdu nenavrhl. Úprava § 120 ods. 1 OSP síce výnimočne umožňuje súdu vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, v tomto konaní však podľa žalobcu na to dôvod nebol, súd mohol a mal rozhodnúť v tejto veci o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len na základe predloženej zmenky. Poukazoval na to, že žalovaný voči forme a obsahu zmenky nevzniesol žiadne námietky, pričom zmenka je vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalobca ďalej poukazoval na koncentračnú zásadu konštruovaných Nariadením, keď žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke v zmysle čl. 5 ods. 3 až 6 Nariadenia, ak to však neurobil, musia byť námietky odmietnuté. Súd prvého stupňa podľa žalobcu z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu vykonal na ťarchu žalobcu dokazovanie, ktoré údajne preukázala charakter žalovanej ako spotrebiteľa, pritom takéto skutočnosti podľa žalobcu nemožno jednoznačne považovať za nesporné, žalovaná a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili.

Pokiaľ súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, je toto rozhodnutie postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Žalobca ďalej namietal, že súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva EÚ. Poukazoval na to, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, nie je možné ju spájať alebo podmieňovať inými okolnosťami, než ktoré sú na zmenke uvedené, súd prvého stupňa sa však aplikáciou príslušných ustanovení ZZŠ vôbec nezaoberal a ignoroval tak predmet sporu. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je podľa žalobcu možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Tvrdil, že zmenka, ktorú predložil v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, ide o platnú zmenku a uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Žalobca tiež poukazoval na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05. 09. 2013 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CobZm/10/2013 zo dňa 21. 11. 2013, ktoré boli vydané skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a potvrdzujú vyššie uvedené závery žalobcu.

11. Žalobca nesúhlasí ani so stanoviskom Najvyššieho súdu SR prijatým pod č. 93/2015 Zb. na spoločnom zasadnutí občiansko-právneho a obchodno-právneho kolégia NS SR. Poukazoval na abstraktnú povahu zmenkového záväzku, ako aj samotnej dohody o vyplnení zmenky. Rubopisom sa prevádza zmenka a dochádza k prevodu práv zo zmenky na indosatára, ten však do nich nevstupuje, pretože zo zmenkového prevodu pre neho povstáva nové právo zo zmenky. Rubopisom neprechádzajú práva, ktoré nevyplyvajú zo samotnej zmenky. Námietky založené na priamych vzťahoch medzi predchádzajúcim majiteľom - veriteľom a dlžníkom pôsobia iba medzi zaviazanými zo záväzkového vzťahu a na základe zásady vytvorenia námietok z osobných vzťahov k predchádzajúcim majiteľom, t. j. materiálnej abstraktnosti je ich možné použiť iba voči predchádzajúcim majiteľom. Výnimkou je iba aktívna vedomosť nového majiteľa zmenky pri nadobudnutí zmenky o takejto osobnej námietke, pričom túto aktívnu vedomosť nového majiteľa zmenky musí zmenkový dlžník uplatniť prostredníctvom špeciálnej námietky zlého úmyslu voči novému majiteľovi zmenky. Zákon zmenkový a šekový vychádza z toho, že v prípade indosácie má zmenkový dlžník sťaženú situáciu v tom zmysle, že ak chce uplatniť voči indosatárovi ako novému majiteľovi zmenky námietky zakladajúce sa na osobných vzťahoch s remitentom (pôvodným majiteľom zmenky), musí tvrdiť a preukázať, že indosatár konal pri nadobudnutí zmenky úmyselne na škodu dlžníka.

12. Žalobca zdôraznil, že samotné stanovisko Najvyššieho súdu SR č. 93/2015 bez odôvodnenia sa vôbec nezmieňuje o prelomení ochrany nadobúdateľa zmenky podľa § 17 ZZŠ, t. j. o nepotrebnosti preukazovania zlomyseľného konania nadobúdateľa zmenky - indosatára pri nadobudnutí zmenky, či už na námietku dlžníka alebo bez nej, z čoho podľa žalobcu jasne vyplýva, že § 17 ZZŠ naďalej platí a stanovisko sa týka len povinnosti ex-offo preskúmať zmenkový nárok v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu z dôvodu jeho nekalej povahy alebo neprípustnosti nároku zo zmenky. K prelomeniu ochrany prevodu zmenky rubopisom pred osobnými námietkami dlžníka z predchádzajúceho vzťahu s predchádzajúcim majiteľom došlo až zmenou Zák. č. 191/1950 Zb. od 23. 12. 2015, a to bez spätných účinkov na zmenky vystavené pred týmto dátumom. Prieskum nároku zo zmenky v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu je zmysluplné robiť ex-offo len vtedy, ak nedošlo k indosovaniu zmenky, keď dlžník môže uplatniť voči majiteľovi zmenky svoje námietky z kauzálneho vzťahu bez prekážok. Stanovisko NS SR nerieši situáciu, že ak súd zistí neplatnosť kauzálneho úkonu, čo má okrem prieskumu zmenkového nároku v intenciách neplatného kauzálneho úkonu urobiť, keďže samotná neplatnosť kauzálneho úkonu nespôsobuje nepripustenie výkonu práva nechať si zaplatiť sumu uvedenú na zmenke, ak už došlo k indosovaniu zmenky dobromyseľným indosatárom pri nadobudnutí zmenky. Podľa žalobcu neexistuje judikát, ktorý by umožnil ex-offo prelomenie čl. I § 17 ZZŠ, a teda ochrany indosatára, okrem prípadu jeho zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky na škodu dlžníka a prípadu účasti indosatára na kauzálnom úkone.

13. V súvislosti s tým, že NS SR sa vo svojom stanovisku odvoláva na riešenie rakúskej judikatúry, ktorá mala zabrániť zneužívaniu práva v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu žalobca poukázal ďalej na niektoré rozhodnutia Najvyššieho rakúskeho súdu v civilných veciach, ako č. k. 3Ob 546/81 zo dňa 09. 09. 1981 SZ 54/117. Aj Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze Pl.ÚS 16/12 zo dňa 16. 10. 2012, ako aj IV. ÚS 457/10 zo dňa 18. 07. 2013 umožňuje dlžníkovi vznášať kauzálne námietky aj voči indosatárovi bez splnenia podmienky preukázania zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky, a to na základe aplikácie princípu

zákazu zneužívania práva. Závery prípadu I. ÚS 290/15 zo dňa 16.09.2015 však nie sú na prejednávanej vec použiteľné, pretože sa týkali kauzálnych námietok zmenkového ručiteľa, pričom aj nález ÚS ČR IV. ÚS 457/2010 vychádza z konkrétneho rozhodnutia nemeckého Bundesgerichtshofu z roku 1965 a z rakúskej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. Nemecký rozsudok, rovnako ani rakúska právna úprava ochrany spotrebiteľa však žiadne prelomenie ochrany prevodu (rubopisu) neustanovujú v prípade zmenky založenej spotrebiteľským vzťahom.

14. Žalobca tiež poukazoval na rakúsku úpravu ochrany spotrebiteľa pri zmenkových vzťahoch z ktorej citoval aj s predkladom. Uviedol, že neexistuje taký judikát českého, nemeckého alebo rakúskeho súdu, ktorý by umožňoval chrániť zmenkového dlžníka pred dobromyseľným (pri nadobudnutí zmenky) indosatárom tak, že by chránil zmenkového dlžníka bez námietky zmenkového dlžníka vo vzťahu k okolnostiam, ktoré mohol namietat voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky. Princíp zákazu zneužitia práva chráni len tých, čo sa o svoje práva starajú. Skúmaním kauzy ex-offo by podľa žalobcu dochádzalo k narúšaniu pilierov, na ktorých stojí zmenkové právo a Dohovoru o jednotnom zmenkovom práve zo 06. 07. 1930, čím dochádza k budovaniu nedôvery voči zmenke ako cennému papieru.

15. Žalobca nesúhlasí ani s názorom Najvyššieho súdu SR v odôvodnení jeho spoločného stanoviska v tom, že žalobca konal vedome na škodu žalovaného a že by výkon práva bol v rozpore s dobrými mravmi, ako aj v rozpore s § 4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z.z. Ak žalobca konal vedome na škodu dlžníka a dlžník to namietne a preukáže, môže použiť námietku, že zmenka bola vystavená a použitá pri jej zákonom zákaze, nespôsobuje to však rozpor s dobrými mravmi, ani neplatnosť akéhokoľvek zmenkového úkonu. Podľa názoru žalobcu nie je možné v prejednávanej veci aplikovať zásadu efektivity pri ochrane zmenkových dlžníkov na úrovni ochrany bežných spotrebiteľských dlžníkov z neprijateľných zmluvných podmienok, pretože takýmto postupom sa nerešpektujú zásady obehu zmenkového cenného papiera. Podľa názoru žalobcu nestačí preukázať nevedomú ani vedomú nedbanlivosť majiteľa zmenky pri nadobúdaní zmenky, ale aspoň nepriamy úmysel v podobe uváženia možnej škody dlžníka pri uplatnení zmenky a akceptovanie tejto škody pri kúpe zmenky. Nepostačí preto, ak je na zmenke uvedené nejaké číslo spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ sa nepreukáže, že nadobúdateľ vedel, aké námietky dlžník má a v čom spočíva možný vznik škody pri uplatnení zmenky.

16. Žalobca ďalej uviedol, že ani pokiaľ by dohoda o vyplnení zmenky bola neplatná, nemá to žiaden vplyv na platnosť zmenky. Zmenkový zákon poskytuje zásadne ochranu zmenkovému veriteľovi, ktorý zmenku nadobudol v dobrej viere, dôverujúc vyplnenému obsahu, aj keď bol vyplnený bezprávne alebo proti dohode. Poukazoval na úpravu § 6 ods. 2 a § 10 ZZŠ s tým, že zmenka vyplnená v rozpore s dohodou nie je neplatná, možno ju však uplatniť len v rámci dohody. Pokiaľ sa teda zistí, že znenie dohody o vyplňovacom práve vo všeobecných podmienkach úveru nemá žiadne znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože nebude spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oproti zákonnej úprave a bude sa týkať ceny hlavného predmetu plnenia, ktorá bola individuálne dojednaná, pričom sa v ňom nebude spomínať žiaden zmenkový úrok ani taký, ktorý je neprimeranej výšky ako sankcia za nesplnenie zmluvnej povinnosti, potom dohoda o vyplňovacom práve nemala byť ako porušená. Dlžník podpísal blankozmenku s údajom, ktorý sa v dohode o vyplňovacom práve nespomínal, preto dohoda o vyplňovacom práve nemôže byť ani neplatná a ani porušená. V súvislosti s tým, či môže súd ex-offo namietat rozpor s dobrými mravmi ohľadom výšky uplatneného nároku žalobca uviedol, že sa to týka iba zmenkového úroku, ktorý nepochybne je v prípade výšky 0,25% denne z istiny v rozpore s dobrými mravmi. Stanovisko NS SR však jednoznačne požaduje zamietnuť návrh v časti nad rámec primeranosti. Tento úrok sa počíta od vystavenia zmenky do splatnosti zmenky v prípade zmenky vystavenej na videnie, čo je moment jej predloženia dlžníkovi - podanie žaloby, a od tohto momentu sa už počíta zákonný zmenkový úrok z omeškania vo výške 6% ročne.

17. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

18. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, senát 43Cob vo svojej rozhodovacej činnosti v podobných veciach do 22. 12. 2015 vychádzal z platnej právnej úpravy Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ) a z právneho názoru, že konanie v takýchto veciach je konaním o zaplatenie peňažného nároku vyplývajúceho zo zmenky, žalovaný má postavenie zmenkového dlžníka a pri indosovanej zmenky môže v konaní vznášať relevantné námietky týkajúce sa jeho vzťahu voči pôvodnému zmenkovému veriteľovi len v prípade, ak preukáže, že súčasný majiteľ zmenky pri nadobudnutí zmenky konal na škodu žalovaného ako dlžníka (§ 17 ZZŠ), ďalej že charakter zmenkového

záväzku je prísne abstraktný a oddelený od zmluvného vzťahu, zmenka indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky (akou bola v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanému, ktorý na zabezpečenie záväzku z tohto úveru vystavil spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o. zmenku) a stala sa zmenkou na platenie. Ak zmenku predloženú v obdobných veciach žalobcom súd vyhodnotil ako platnú, pretože spĺňala všetky zákonom stanovené náležitosti tzv. zmenky vlastnej, a žalovaný nevzniesol kvalifikované námietky v zmysle § 17 ZZŠ, súd vychádzal zo záveru, že žalovaný ako zmenkový dlžník je povinný zaplatiť žalobcovi ako majiteľovi zmenky zmenkovú sumu aj s prísľušenstvom.

19. Najvyšší súd SR na spoločnom zasadnutí občiansko-právneho a obchodno-právneho kolégia dňa 20. 10. 2015 na návrh ministra spravodlivosti prijal v zmysle § 21 ods. 3 písm. b) a § 22 ods. 1 písm. b) Zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov zjednocovacie stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia č. 861/2007 s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Spoločné zjednocovacie stanovisko bolo zverejnené pod č. 93 v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2015 (Stanoviská a rozhodnutia vo veciach občiansko-právnych a obchodno-právnych).

20. Podľa čl. I stanoviska ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex-offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí, prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinností posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

21. Podľa čl. II spoločného stanoviska, ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

22. Podľa čl. III spoločného stanoviska, aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

23. S účinnosťou od 23. 12. 2015 bol prijatý zák. č. 438/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, medzi inými aj Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ).

24. V zmysle § 114 ods. 2 druhá veta OSP, v znení zák. č. 438/2015 Z.z., ak ide o vec týkajúcu sa uplatňovania nároku zo zmenky alebo šeku, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, súd žalovaného poučí aj o možnosti uplatňovania námietok podľa osobitného predpisu.

25. Podľa čl. I § 17 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb. v znení Zák. č. 438/2015 Z.z. kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

26. Podľa čl. I § 17 ods. 2 Zák. č. 191/1950 Sb. v znení Zák. č. 438/2015 Z.z., v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

27. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

28. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

29. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

30. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), s poukazom na § 385 ods.1 CSP bez nariadenia pojednávania, nakoľko nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. V zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP bol rozsudok odvolacím súdom verejne vyhlásený, termín vyhlásenia rozsudku bol v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámený na úradnej tabuli krajského súdu.

31. Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne právne posúdil, keď vyhlásil napadnutý rozsudok.

32. Ako to uviedol aj súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku, zmenka predložená v tomto konaní žalobcom bola vystavená dňa 20.08.2009 a žalovaným podpísaná ako zmenka zabezpečovacia k Zmluve o úvere zo dňa 20.08.2009 č. XXXXXXXXX uzavretej medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Na zmluve, ako aj na zmenke je uvedené č. zmluvy XXXXXXXXX, zmenka aj zmluva boli obe datované dňom 20.08.2009. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa je nepochybné, že ide o tzv. blankozmenku, ktorá mala byť a zrejme aj bola veriteľom POHOTOVOSTĚ, s. r. o. vyplnená v súlade s Dohodou o vyplnení zmenky (bod 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Zmenka bola vystavená na predtlačí pripravenej veriteľom POHOTOVOSTĚ, s. r. o. a okrem zákonom predpísaného textu „zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava“ bol na nej nepochybne vopred uvedený aj zmenkový úrok 0,25% denne, ďalej údaj o splatnosti veriteľovi POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Pribinova 25, Bratislava, ako aj ďalšie údaje „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Všetky tieto údaje boli pripravené na predtlačí zmenky. Na zmenke je dopísaná zmenková suma 296,- Eur a dátum úročenia od 02.04.2010. Na zmenke sú v predtlačí pripravené aj údaje o ručiteľovi, v tejto časti však zmenka vyplnená nebola. Ako vystaviteľ je na zmenke podpísaný žalovaný, ktorý zmenku zrejme aj podpísal spolu so zmluvou o úvere. Podľa rubopisu na zmenke bola táto indosovaná na žalobcu, ktorý si v tomto konaní ako majiteľ zmenky uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 197,- Eur aj s prísl. pričom okrem iného uviedol aj to, že indosant (POHOTOVOSTĚ, s. r. o.) predložil zmenku k zaplateniu, žalovaný však na túto zmenku zaplatil len sumu 99,- Eur na istinu.

33. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa tiež vyplýva, že v bode 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria druhú stranu vyššie uvedenej zmluvy o úvere je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, v ktorej sa dlžník ako vystaviteľ zmenky zaviazal vystaviť na zabezpečenie peňažného záväzku, ktorý vyplýva z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent (POHOTOVOSTĚ, s. r. o.) najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t. j., keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Dohodli sa tiež, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním je deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh, s čím žalovaný súhlasil, keď na prednej strane zmluvy o úvere akceptoval obsah všeobecných podmienok ako súčasť zmluvy o úvere.

34. Ako už bolo uvedené, žalobca svoj návrh proti žalovanej podal na predpísanom tlačive „Návrh na uplatnenie pohľadávky“ podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z

11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie).

35. Podľa čl. 5 bod 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

36. Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

37. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 358 075 98, Bratislava ako veriteľ poskytovala v minulosti, a aj v roku 2008 úvery fyzickým osobám - nepodnikateľom, tieto zmluvy o úvere uzatvárala ako formulárové zmluvy s predtlačnými VOP (všeobecné obchodné podmienky) na druhej strane, súčasťou VOP bola aj dohoda o vyplnení zmenky, pričom zmenku ako blankozmenku predkladala dlžníkom na podpis spolu s podpisom úverovej zmluvy. Následne POHOTOVOSTĚ, s. r. o. tieto zmenky indosovala (postúpila rubopisom) na žalobcu, ktorý si ako majiteľ zmeniek uplatnil práva voči zmenkovým dlžníkom a to podľa Nariadenia, na predpísanom tlačive A. Zmluvy o úvere, ktoré POHOTOVOSTĚ, s. r. o. uzatvárala, boli spotrebiteľskými zmluvami a vzťahovala sa na ne príslušná Európska a aj Slovenská legislatíva upravujúca takéto zmluvy.

38. Ako už bolo uvedené, Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, senát 43Cob až do 22. 12. 2015 v podobných veciach vychádzal z platnej právnej úpravy Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ) a z právneho názoru, že konanie v takýchto veciach je konaním o zaplatenie peňažného nároku vyplývajúceho priamo zo zmenky ako z cenného papiera, žalovaný má postavenie zmenkového dlžníka a v konaní voči žalobcovi, ktorý uplatňuje nárok z indosovanej zmenky môže vznášať relevantné námietky týkajúce sa jeho vzťahu voči pôvodnému zmenkovému veriteľovi (POHOTOVOSTĚ, s. r. o.) len ak preukáže, že žalobca ako súčasný majiteľ zmenky pri nadobudnutí zmenky konal na škodu žalovaného ako dlžníka (§ 17 ZZŠ), zdôrazňoval charakter zmenkového záväzku, ktorý je prísne abstraktný a oddelený od zmluvného vzťahu s tým, že indosáciou zmenka stratila charakter zabezpečovacej zmenky, akou bola v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanému zo strany pôvodného veriteľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., a stala sa zmenkou na platenie. Pokiaľ zmenkový dlžník relevantné námietky v zmysle § 17 ZZŠ nevzniesol, a zmenka predložená žalobcom bola zmenkou platnou, teda spĺňala všetky náležitosti zmenky vlastnej uvedené v ZZŠ, odvolací súd považoval nárok žalobcu zo zmenky za oprávnený vrátane príslušenstva (na zmenke uvedeného úroku z omeškania 0,25% denne, zmenkového úroku 6% ročne a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy).

39. S účinnosťou od 23.12.2015 odvolací súd pri rozhodovaní v podobných veciach o nárokoch žalobcu vychádzal z vyššie citovanej právnej úpravy Zák. č. 438/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. (OSP) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, medzi inými aj zák. č. 191/1950 Zb. ZZŠ. Od 01. 07. 2016 je platná a účinná úprava Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorá zrušila a plne nahradila úpravu zák. č. 99/1963 Zb.

40. Odvolací súd vychádzal zo záveru, že v prejednávanej veci bolo možné aplikovať všetky procesno-právne princípy a ustanovenia použiteľné v slovenskom právnom poriadku, a teda aj § 79 OSP v znení účinnom od 23. 12. 2015 do 30. 06. 2015, od 01. 07. 2016 úpravu ust. § 290 a § 295 CSP a zohľadniť ochranu slabšej strany v konaní práve z toho dôvodu, že Civilný sporový poriadok nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory, v ktorých môže byť spotrebiteľ stranou v spore nielen na strane žalobcu, ale aj na strane žalovaného.

41. S prihliadnutím na úpravu § 79 ods. 3 a 4 a § 372y OSP v znení účinnom od 23.12.2015 do 30.06.2016, úpravu § 17 ods. 1 a 2 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový, ktorého zmena bola zavedená s účinnosťou od 23. 12. 2015 Zákonom č. 438/2015 Z.z., ako aj na citované prechodné ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, je v konaniach o nárokoch zo zmenky vedených proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov povinný preukázať

skutočnosti, ktoré sa týkajú vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným tak, že k návrhu musí pripojiť okrem zmenky aj ďalšie listiny, ktoré sú potrebné na uplatnenie práva zo zmenky, pokiaľ ho súd na ich predloženie vyzve.

42. Zmenka predložená v tomto prípade žalobcom bola vystavená na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy o úvere uzavretej so žalovaným ako spotrebiteľom, pokiaľ žalobca túto zmluvu nepredložil, súd má právo podľa § 295 CSP si túto zmluvu zaobstaráť. Nakoľko zmluvu o úvere uzavretú dňa 20.08.2009 č. XXXXXXXXXX medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ s. r. o. a žalovaným ako dlžníkom si zaobstaral už okresný súd z exekučného spisu OS Rimavská Sobota sp.zn. 1Er/3156/10, rovnako tak vykonal dokazovanie touto zmluvou, odvolací súd z jeho zistení vychádzal. Žalobca sa pojednávania nariadeného okresným súdom nezúčastnil, takže sa sám zbavil možnosti oboznámiť sa s dokazovaním, ktoré súd vykonal. Písomne uzavretá zmluva o úvere medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. ako veriteľom, ako aj všeobecné podmienky úveru na druhej strane tejto zmluvy sú dôkazom o tom, že zmenka má k pohľadávke veriteľa vyplývajúcej z tejto zmluvy zabezpečovací charakter, ďalej že nárok zo zmenky uplatnený žalobcom voči žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

43. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu je preto v rozpore s jeho predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou (napr. uznesenie 43CoZm/10/2013 zo dňa 21. 11. 2013, 43CoZm/26/2013 zo dňa 28.11.2013, 43Cob/252/2014 zo dňa 19. 03. 2015 a ďalšie), kde pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedeného právneho názoru a nárok žalobcu pokiaľ sa opierať o platnú zmenku, považoval za oprávnený vrátane príslušenstva.

44. Odvolací súd nepovažoval v tejto veci za potrebné nariadiť podľa čl. 5 bod 1 v spojení s čl. 7 bod 1 písm. c) Nariadenia ústne pojednávanie. V tejto súvislosti upozorňuje, že aj keď si v tomto konaní uplatnil žalobca právo zo zmenky podľa Nariadenia, ktoré je právnym predpisom Európskeho spoločenstva s priamym účinkom, jeho právna úprava nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory. Aj pri postupe podľa Nariadenia je súd povinný rovnako, ako aj podľa vnútroštátnej úpravy rešpektovať právo na spravodlivý proces. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 19 Nariadenia, z ktorého vyplýva, že pokiaľ Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

45. Podľa § 52 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

46. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

47. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

48. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

49. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

50. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

51. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

52. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

53. Podľa § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia vyššie uvedenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

54. Podľa § 4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z.z., veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

55. Žalobca v konaní nepreukázal, ale ani netvrdil, že zmenka nemala zabezpečovací charakter a že nebola vystavená v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, preto platí, že nárok zo zmenky si žalobca uplatnil proti fyzickej osobe, spotrebiteľovi.

56. Zmluva o úvere zo dňa 19.11.2008 uzavretá medzi veriteľom POHOTOVOSŤ, s. r. o. a žalovaným neobsahovala povinné údaje takejto zmluvy v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2), keď neobsahovala úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky jej uplatňovania, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobie, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny, neobsahovala ani ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď mali byť tiež uvedené všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. V zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy sa preto spotrebiteľský úver poskytnutý na základe uvedenej zmluvy považuje za bezúročný a bez poplatkov, a v prípade uplatnenia nároku veriteľa na zaplatenie úveru by bol súdmi takto aj posudzovaný.

57. Nakoľko však žalobca uplatňoval v tomto konaní výlučne nárok zo zmenky, odvolací súd postupujúc v súlade s cit. úpravou § 17 ods. 2 ZZŠ z úradnej povinnosti prihliadal najmä na všetky námietky, ktoré by žalovaný mohol uplatniť v súvislosti s dohodou o vyplňovacom práve k zmenke, na základe ktorej bola zmenka veriteľom vyplnená a následne indosovaná na žalobcu.

58. Dohoda o vyplnení zmenky je uvedená v bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (VPP), ktoré sú uvedené na rubovej strane zmluvy o úvere, VPP obsahujú celkom 20 bodov a nie sú osobitne podpísaná žalovaným. V prípade dohody o vyplnení zmenky nejde o individuálne dohodnutú podmienku úverovej zmluvy. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na úpravu § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom pre tento prípad (ku dňu vystavenia zmenky) podľa ktorého veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, ďalej zmenku vyplnenú veriteľom v rozpore s touto úpravou veriteľ nesmie prijať, pričom ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Dohoda o vyplnení zmenky uvedená v tomto prípade vo VPP, ktorá

umožňovala vystavenie blankozmenky s tým, že zmenková suma v čase vyplnenia je ponechaná na veriteľa a táto suma môže byť (a vo väčšine prípadov aj je) v čase vyplnenia v rozpore s touto úpravou, je minimálne obchádzaním § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv je dlžník tou slabšou stranou, v záujme obstarania finančnej hotovosti pristúpi na podmienky veriteľa bez toho, aby sa s nimi podrobne oboznámil, resp. sú mu tieto podmienky predložené len ako VPP na zadnej strane formulárovej, veriteľom vopred pripravenej úverovej zmluvy, ako tomu bolo aj v tomto prípade. Pri výklade vyššie cit. úpravy § 4 ods. 6 a ods. 7 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (zrušený zákonom č. 129/2010 Z.z.) je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné a dospieť k takému výkladu, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o. bola v tomto prípade povinná postupovať tak, aby nedochádzalo z dôvodu zjavnému nepomeru dohodnutých zmluvných podmienok v neprospech spotrebiteľa ku vzniku škody na jeho strane a bola povinná pri vystavení zmenky zabezpečujúcej splnenie spotrebiteľského úveru postupovať spôsobom, ktorý by žalovanému ako dlžníkovi umožnil rovnakú obranu proti nadobúdateľovi zmenky ako proti pôvodnému veriteľovi. Takáto povinnosť veriteľom pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv vyplýva aj z úpravy § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o. týmto spôsobom nepostupovala, keď v dohode o zmenke uviedla, že žalovaný vystaví v jej prospech zmenku „na rad“, tzv. ordre zmenku, a nie zmenku „nie na rad“ tzv. rekta - zmenku. V prípade zmenky „na rad“ je možné jednoduchým prevodom zmenky sťažiť postavenie zmenkového dlžníka voči novému majiteľovi zmenky, keď pri uplatnení námietok týkajúcich sa pôvodného vzťahu so svojim veriteľom musí splniť podmienky v zmysle cit. § 17 ods. 1 ZZŠ (do 22. 12. 2015 nemal § 17 ZZŠ ods. 2). Ako už bolo uvedené, zmenku pripravil veriteľ, ktorý mohol na zmenke uvedením poznámky „nie na rad“ indosáciu zmenky vylúčiť, čo však neurobil.

59. Takýto spôsob vystavenia blankozmenky (bez poznámky „nie na rad“ a s uvedeným 0,25% úrokom denne) a takýmto spôsobom vopred vo VPP pripravená dohoda o jej vyplnení vo vzťahu k spotrebiteľom, od ktorých nie je možné očakávať podrobnejšie poznatky o zmenkovom práve, je možné hodnotiť aj ako zneužitie práva zo strany veriteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. V Dohode o vyplnení zmenky nie sú uvedené dostatočné informácie o tom, čo veriteľ do zmenky vyplní ako zmenkovú sumu, v dohode uvedený údaj „bude pozostávať zo všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktorému vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky“ je nepresný a nezrozumiteľný, nie je z neho zjavné, či bude dodržaná citovaná úprava § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. platná v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a vzhľadom aj na to, že v zmluve chýbajú zákonom predpísané údaje o úročení úveru a o ročnej priemernej miere nákladov, na základe čoho by bol považovaný poskytnutý úver za úver bez úrokov a poplatkov, je možné dohodu o vyplňovanom práve hodnotiť ako dohodu, v ktorej je obsiahnutý hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa a preto ide o neplatnú zmluvnú podmienku. Aj žalobca ako majiteľ indosovanej zmenky musel podľa názoru odvolacieho súdu o tom, že zmenka bola vystavená v súvislosti so spotrebiteľským úverom, vedieť.

60. Dohodu o vyplnení zmenky obsiahnutú vo VPP považoval preto aj odvolací súd za neprimeranú zmluvnú podmienku dohodnutú výrazne v neprospech dlžníka, pričom nebola táto zmluvná podmienka osobitne dojednaná, a preto túto dohodu súd vyhodnotil ako neplatnú. Uvedená dohoda je neplatná aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z.).

61. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že zo skladby zmenkových dlžníkov, ktorí vystavili zmenky a ide výlučne o fyzické osoby muselo byť žalobcovi ako indosatárovi zjavné, že zmenky boli vystavené v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi (na zmenke je aj údaj o čísle zmluvy). Napokon, žalobca v návrhoch žaloval buď znížené sumy o splátky úveru, keď zohľadnil čiastočnú úhradu zo strany dlžníkov, resp. v niektorých prípadoch žaloval len zmenkovú úroky a odmenu. Takéto údaje mohol zistiť len z podkladov predložených mu zo strany pôvodného veriteľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Žalobca preto musel vedieť nielen to, že sa jedná o zmenky na rad (keďže boli na neho rubopisované), ale aj to, že medzi dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Napokon, nie je vylúčené, že k odpočtu splátok okrem informácií o spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. mal k dispozícii aj údaje zo zmluvy o úvere. Odvolací súd preto nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že pri nadobúdaní zmenky bol dobromyseľný.

62. Pokiaľ žalobca poukazuje na úpravu Dohovoru o jednotnom zmenkovom práve zo dňa 07.06.1930, odvolací súd uvádza, že text tohto Dohovoru bol Československou republikou prevzatý do Zák. č.

191/1950 Zb. ZZŠ, ktorý je v súčasnosti súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. Novelizácia čl. I § 17 ZZŠ Zákonom č. 438/2015 Z.z. (pridaný vyššie citovaný ods. 2) nezasahuje do úpravy ZZŠ, ani ju nemení, iba upravuje podmienky uplatňovania a posudzovania kauzálnych námietok zmenkového dlžníka týkajúcich sa jeho vzťahu k pôvodnému majiteľovi zmenky pri indosovanej zmenke v tých prípadoch, keď zaviazanosť toho, kto je zo zmenky žalovaný, vznikla v súvislosti so spotrebiteľkou zmluvou. Takáto úprava nie je v rozpore s európskou legislatívou, ktorá kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa. Novelizácia nezasahuje do práv a povinností nadobudnutých pred účinnosťou novely, iba dopĺňa úpravu námietok pre prípady, keď zo zmenky je žalovaný spotrebiteľ. Napokon, s účinnosťou od 01. 01. 2011 je zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou zo zákona zakázané.

63. K rozsiahlym námietkam žalobcu v odvolaní voči stanovisku NS SR zo dňa 20.10.2015 odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní o odvolaní v tejto veci vychádzal najmä z vyššie uvedenej novelizovanej právnej úpravy OSP a ZZŠ účinnej od 23.12.2016 a úpravy CSP účinného od 01.07.2016, a nie zo stanoviska NS SR (ktoré bolo prijaté ešte pred uvedenou novelizáciou).

64. Na základe uvedených záverov odvolací súd súhlasí so súdom prvého stupňa v tom, že dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je preto neplatná. Aj keď neplatnosť dohody o vyplnení zmenky nespôsobuje neplatnosť zmenky podľa ZZŠ ako to tvrdí okresný súd, zakladá dôvodnú obrahu dlžníka proti povinnosti zaplatiť takúto zmenku, a to nielen pôvodnému veriteľovi, ale aj indosatárovi, ktorý ju napokon ani nemal prijať. Záväzok spotrebiteľa k založeniu zmenkovej obligácie je podľa názoru odvolacieho súdu neplatný, a pôvodný majiteľ zmenky nemohol preniesť na žalobcu ako nadobúdateľa zmenky práva zodpovedajúce neplatnému záväzku, teda práva, ktoré platne nenadobudol.

65. Ako už odvolací súd uviedol, samotná zmenka predložená žalobcom v konaní je platná, obsahuje všetky náležitosti úpravy ZZŠ nevyhnutné pre platnosť zmenky ako cenného papiera, z vyššie uvedeného dôvodu však súd žalobcovi práva uplatnené zo zmenky voči žalovanému nepriznal. A keďže žalobca si, ako to opakovaně v konaní zdôrazňoval, uplatnil iba práva zo zmenky, odvolací súd dospel k záveru, že takéto práva žalobcovi priznať nemôže, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý návrh žalobcu na zaplatenie nároku zo zmenky aj s príslušenstvom zamietol považoval za správny.

66. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti - druhej výrokovej vete, kde súd žalobu žalobcu zamietol ako vecne správny podľa §387 ods. 1 CSP potvrdil.

67. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal žalovanému, ako strane úspešnej voči žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

68. Rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).